

20.11.2025

Hyvinvointiala Hali ry:n lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle (HE 129/2025 vp)

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Hyvinvointiala Hali ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle otsikkoasiasta.

Lausunnon pääkohdat

1. Lainsäädännössä tulisi sallia alihankinnan ketjutus mahdollisimman laajasti ja jättää hyvinvointialueen päätettäväksi missä laajuudessa se sallii ketjutuksen. On hyvinvointialueiden ja koko palvelujärjestelmän etu, että hyödynnetään joustavasti käytettävissä olevaa tuotantoa.
2. Yksityisten palveluntuottajien henkilöstöresurssia koskevien tietojen toimittamisen tulee rajautua vain hyvinvointialueille tuotettuihin palveluihin, tietojen toimittamisesta ei saa aiheutua lisäkustannuksia toimijoille ja niille tulee varata aikaa sopeutua tiedon tuottamista koskeviin muutoksiin.

Yksityisen palveluntuottajan alihankinta ja alihankinnan ketjutus

Hali kannattaa ja pitää hyvänä esitystä, jonka mukaan palveluiden tai henkilöstön alihankintaa ei enää sidottaisi täydentävään toimintaan tai prosenttirajoihin, vaan ostopalveluntuottajan tosiasialliseen kykyyn ohjata alihankintatoimintaa kuten omaansa. Kannatamme myös alihankinnan ketjutusta koskevaa ehdotusta.

Katsomme, että ehdotettu sääntely tukee myös hyvinvointialueiden järjestämistehtävää. Kun ostopalveluiden tuotanto voidaan toteuttaa mahdollisimman joustavasti, tuotantoresurssia laajasti hyödyntäen, hyvinvointialueet voivat järjestää palvelunsa kustannustehokkaammin.

Lainsäädännössä tulisi mahdollistaa alihankinta ja alihankinnan ketjutus laajasti, jopa nyt esitettyä laajemmin, ja hyvinvointialueet voisivat käyttää harkintavaltaansa missä laajuudessa ne hyväksyvät alihankinnan palvelujen tuottamisessa.

Olennaista on palveluiden laadun varmistaminen, ohjaus ja valvonta. Ostopalveluntuottaja on aina kokonaisvastuussa tuottamistaan palveluista. Hyvinvointialue ohjaa ja valvoo järjestämisvastuulleen kuuluvaa palvelutuotantoa, se hyväksyy alihankkijat ja sillä on oikeus saada tätä tehtävää varten tarvitsemansa tiedot ostopalveluntuottajalta ja alihankkijoilta. Hyvinvointialue voi tarvittaessa vielä erikseen varmistua ostopalveluntuottajan kanssa tekemässään sopimuksessa ostopalveluntuottajan vastuuseen liittyvistä sekä oman valvontavaltaansa toteutuksen edellyttämistä seikoista.

20.11.2025

Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon seuranta- ja arviointivelvollisuutta koskevasta sääntelystä

Hali katsoo, että henkilöstöresurssin käytön seurantaan liittyen tulisi välttää päällekkäistä tietojen keräämistä. Valveri- ja Soteri-rekistereihin koottavien tietojen tulisi mahdollistaa pitkällekin menevä, aluekohtainen yksityistä sote-henkilöstöresurssia koskeva seuranta. Ensisijaisesti tulisi pyrkiä korjaamaan nykyisten luparekistereiden tiedonhallinnassa olevat puutteet.

Yksityisten palveluntuottajien toimittamien tietojen tulee koskea vain sitä osaa henkilöstöresurssista, jolla on selkeä ja välitön yhteys kyseiselle hyvinvointialueelle tuotettuihin palveluihin. Kaikki muu yksityisen palveluntuottajan henkilöstöresurssin käyttöä koskeva tieto kuuluu palveluntuottajan liikesalaisuuden piiriin. Tietojen luovuttamisen tulee toteutua riittävän yleisellä tasolla, jotta tiedot voidaan tuottaa kohtuullisin toimenpitein. Tiedon hallintamallin suunnittelussa tulee ottaa huomioon erilaiset yksityisten palveluntuottajien käytössä olevat työn tekemisen mallit (työsuhteiset ammattilaiset, yksityiset ammatinharjoittajat, alihankintana työskentelevät ammattilaiset, vuokratyömalli).

Tietojen toimittamisesta tulee aiheutua mahdollisimman vähän lisätyötä ja -kustannuksia palveluntuottajille. Palveluntuottajat tulee ottaa mukaan tiedonhallintamallin suunnitteluun tai niille tulee muutoin varata tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa siihen mitä tietoja ja miten niiden tulee jatkossa toimittaa tiedot hyvinvointialueille. Palveluntuottajille on varattava riittävästi aikaa valmistautua ja sopeutua muutokseen.

Sanna Aunesluoma

toimitusjohtaja

Hyvinvointiala Hali ry

sanna.aunesluoma@hyvinvointiala.fi

Lisätietoja:

Anneli Pahta

johtava asiantuntija

anneli.pahta@hyvinvointiala.fi